

Porijeklo melodije narodne pjesme “Kad ja podoh na Bembašu”

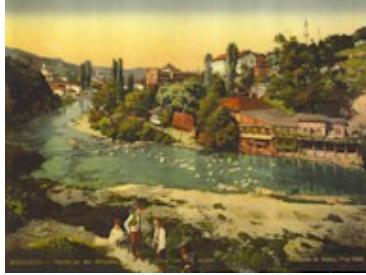
Autor teksta i izbor slika: Aron Albahari

PORIJEKLO MELODIJE NARODNE PJESE

„KAD JA POĐOH NA BEMBAŠU“

Jedan od sinonima za grad Sarajevo je svakako i stara sevdah pjesma „Kad ja pođoh na Bembašu“. Sevdah ili narodna, ova pjesma je najprepoznatljiviji muzički simbol grada, po kome Sarajlije sami sebe sa ponosom identifikuju, ali i po kome ih i drugi prepoznavaju. Riječi pjesme su nam poznate...onakve kakve priliče jednoj ljubavnoj pjesmi, istina o neostvarenoj ljubavi, iz jednog prohujalog vremena, ali sa porukom uvijek aktuelnom.

Ko je pisao riječi ove pjesme!? .... Ne zna se! Kao što se ne zna i većini narodnih - sevdah pjesama. Ko je osmislio melodiju – muziku!? ... Ni to se ne zna!

Međutim, mi sarajevski, bosanski, sefardski Jevreji imamo jedan od mogućih odgovora ! A imamo i ishodište za tu mogućnost, jer nam naše prisustvo u gradu, još od 1565.godine (o čemu je sačuvan pisani dokument iz protokola-zapisnika sarajevskog suda - sidžila) daje argument za mogući taj i takav odgovor.

A to je, otprilike, i vrijeme kada nastaje pjesma „Kad ja pođoh na Bembašu“.

Ako vas put navede u bilo koju sinagogu u vrijeme tri hodočasna jevrejska praznika Šavuot, Sukot i Pesah, prepoznaćete i vjerovatno iznenaditi se, da u dijelu molitve koja se čita i pjeva za te praznike, prepoznajete toliko karakterističnu i poznatu vam melodiju pjesme „Kad ja pođoh na Bembašu“.

Roš Hodeš je polupraznik praznika Pesah i posljednja dva dana tog praznika. Dio molitve koji se čita i pjeva na hebrejskom jeziku, a koji sačinjava pomenuti tekst, zove se „Seder Alel“ (Oda Hvale) koja počinje hebrejskim riječima „Odeha ki anitani...“.

I pjeva se potpuno u melodiji koja je i melodija „Kad ja pođoh na Bembašu“! (slika 1.)

prihvati.⁴ Snaga je moja i pesma moja Gospod, On mi postude spasenje. Glas pesme i spasenja odavanja u Šatorima pravednih: "Desnica Gospodnja dela junačka čini! Desnica Gospodnja visoko je uzdignuta, desnica Gospodnja dela junačka čini!" Neću umreti nego ču živ biti i kazivati dela Gospodnja. Kaznom teškom popravi me Gospod, ali me smrti ne predlaže. Otvorite mi dveri pravde, ući ču na njih i odati hvalu Gospodu. Ovo su dveri Gospodnjne, na njih pravednici ulaze. **Hvalu Ti uznosim jer si me uslio i postao mi spasenje.** Hvalu Ti uznosem ... Kamen koji odbacuje zidari poča glava od ugla. Kamen ... To bi od Gospoda i čudesno je u očima našim. To bi ... Ovo je dan što ga učini Gospod, kličimo i radujmo se u njenom! Ovo je ...

O, Gospode, izbavi nas! **O, Gospode, izbavi nas!**
O, Gospode, neka bude na uspehi O, Gospode, neka bude na uspehi!

Blagosloven koji dolazi u Ime Gospodnjeg! Blagoslojano vas iz Domu Gospodnjeg. Bog je Gospod i On nas svetlostju obasjava, žrtvu prazničnu privežite užadima za uglove žrtvenika. Ti si Bog moj i Tebi hvalu odajem, Bože moj, Tebe uzvisujem. Hvalite Gospoda jer je dobar, jer je doveka milost Njegovna!⁵

JEALELUHA – Hvalu će Ti odavati, Gospode Bože naš, sva dela Tvoja i oni koji su Tebi posvećeni, i pravednici koji izvršavaju Volju Tvoju, i narod Tvoj, Dom Izraelov.

⁴U prethodnim stilovima, psalmi su pređeli gveri o svojim nepristojljima, a oda sa redutom, nepristojno obraća svetu nepristojlju.
⁵Izvor, malost, prevedeno sa hebrejskog i kazu (Judeo).

עָמְדֵנוּ שְׂעִיר וּמְרַתְּבֵה וְזַהֲוֵה לִלְשׁוֹנֵה כְּלֶל רָגְבָּה וְיִשְׁוֹרָה בְּאַדְלִי צְדִיקִים וּמְנַיְּנִי עַשְׂרָה חַלְלָה לְאַמְנוֹת בַּי אַזְרָה וְאַסְפָּר מְעַשְׂרֵה הַהְרָא יִסְרָאֵל קְרִיבָה וְלִבְנָתָה לְאַחֲנָנֵינוּ פְּתָרוֹת לִשְׁעֵרִי צְדִיקָה אֲבָא בָּם אַזְרָה הַהְרָא תְּחִשְׁרָה צְדִיקִים בְּאוֹרָה אַזְרָה בַּי אַגְּדָה בַּי אַגְּנָה וְתְּחִשְׁרָה לִישְׁעָה אַגְּדָה בְּגַנְהָה אַגְּדָה בְּמַתְּהָה הַתְּחִשְׁרָה לְרָאשָׁה בְּגַנְהָה אַגְּדָה בְּמַתְּהָה הַתְּחִשְׁרָה גְּפָלָת בְּגַנְהָן אַגְּדָה בְּהַרְמָה עַשְׂתָּה וְגַנְיָה וְנִשְׁפָּתָחָה כְּרָבָה

אנָה יְהֹוָה יְהֹוָה נָא; בְּמַזְמָה

אנָה יְהֹוָה דָּצְלָה הַנָּא; בְּמַזְמָה

ברוך הכהן בשם יי' ברכובם מבית יי': אל י' זאָר לְנָה אַסְרוֹת חַנְכָּה בְּעַבְתִּים עַד גְּרָנוֹת הַטְּמָבָח: אַלְי אַפְּרָה אַזְרָה אַלְדָּי אַרְוֹמָפָךְ: דָּרוֹ לְיִי כָּו טָבָה כִּי ?לְעַלְמָה: חַסְדוֹה וְהַלְלוֹ יְהֹוָה אַלְדָּי כְּלָמְעַשָּׂה וְהַסְּדָדָה אַצְדִּיקִים עַשְׂיָּה רְצָנָה וְעַמְקָה בְּתֵי יִשְׂרָאֵל.

Slika 1. Dio teksta molitve **Seder Alel** (Oda Hvale) na hebrejskom i u prevodu na naš jezik

I to nije sve! Ova melodija se pojavljuje i u dijelu molitve kod još dva jevrejska praznika; Purima i Hanuke.

Kod sefardskih Jevreja pomenuta melodija se koristi i prilikom čitanja molitve za drugi dan Šabata (praznika Subote, koji počinje u petak izlaskom prve zvijezde) i čita se u subotu uveče, na *ladino* jeziku, jeziku kojim su govorili i govore Jevreji porijeklom iz Španije.

Ta molitva se zove **Audala**. (slika 2.)

Zbog pjevnosti i melodičnosti pomenute molitve, kod sefardskih Jevreja se ustalila upotreba pomenute melodije i u svjetovnoj pjesmi, te je tako postala melodija jedne popularne ljubavne pjesme koja se pjeva na ladinu i nosi ime „**Mi kerido, mi amado**, (Moj voljeni, moja želja). (slika 3.)

991	Dodatak XII	990	Dodatak XIII
EL DJO ALTO KON SU GRASJA			
<p>El Djo situ len su grasija Mas manha moja paramaja Non veamos mal ni angja A nos i a todo Jisrael.</p> <p>Boga al Dio dekomino Ex sçempre este en nuestro tiso Non nos manke pan i vino A nos i a todo Israel.</p> <p>Venid todos mes asturarenes A su señores bendiciones I de el demandarenes La bendicion de Israel.</p> <p>Roguemos noche i dia Ke nos de gosa i alegría. Kon toda la Daderja A nos i a todo Israel.</p> <p>Hindib el abastado Ke mas dia di erafado Kada Salat miturado A nos i a todo Israel.</p> <p>O Dio avra tu siero i derce mucha dinero Ke sijempre de Ti esperamos Ke eres santo i fidel.</p> <p>Damez sinjer tu bendicion Kon la buena cordpcion Amonstrare Tu salvacion Del Set-anikkad Aziel.</p> <p>Ju es bien abastado Le ke nivemos pañade Mandamez el untado Makiah de Israel.</p> <p>Mihail sur Israel Elijau i Gavriel Nos verguen quanto kon el goel Pien salvar a Israel.</p>	<p>Streñinji Bog milletu Scjoni Paula nam mnoge dobita Nek ne vidim sla i brige Mi i say narod jerejski.</p> <p>Molim nepristano Boga Koži nam je unek na pamati Nek nam ne mangjijo bieci i vino Nama i avem rođa jerejskem.</p> <p>Dodite, skupimo es sví Mjegivo Imu da sivitno Da ed Njego satobilis Blaugaliv za narod jerejski.</p> <p>Molim se duni i maf Da nam dada radost i veselje Srim jerejskina Nama i avem redu jerejskom.</p> <p>Blaugaliven Streñinji Što nam dade častan das Svaku Šabatu, svaku bilje Nama i avem redu jerejskom.</p> <p>Oj Bože, otveri rimna Sviju Daj nam mnoga novca Kajeg od labe stalno očekujem Što ni veram i Svat.</p> <p>Daj nam, Gospode, blagoslov Popledaj na nas lepo Pokoli nam Teje spasiose Kroz svetiliste Atjelovo.</p> <p>Jer je već previše onog Što smo prali Poštaćemo pamaznika Molijeta Israela.</p> <p>Mihail, gospodar Izraela Elijau i Gavriel Neka dežda rijeđeno sa sluhodrom Da se spase jerejski rod.</p>	<p>Ivor i prevod: rabin Cadik Damjan</p>	<p>Regamoz moče i dija ke moje de gzo i alegría kon todo la kompanija a nos i a todo Jisrael.</p> <p>VII O Dio, avre tu sijero i dumas mučo dinero ke ajempre de ti espero ke eres santo i fiel.</p> <p>VIII Damos señor tu bendicion kon la buena condicjon amostruemos tu salvacion del Mikdah Ariel.</p> <p>IX Ja es bien abastado loke nivemos pañado mandamez a el untado Makiah de Jisrael.</p> <p>X Milail sur Jisrael Elijau i Gavriel nos venga duinto kon el Goel a Salvador a Jisrael.</p>
Kazivač, Rabin Josef Levi			

Slika 2. Dio teksta molitve **Audala** na ladinu i u prevodu na naš jezik

MI KERIDO, MI AMADO

(Pjesma je iz Sarajevo, prepev poznate pjesme
"Rad ja podoh na Šembatu")

Anf. međunarod.

A

Am D⁷ G Bm⁷ G⁷ C A⁷

Mi kerido mi amado
Mi kerido mi amado

B

Dm⁷ B⁷ E⁷ Am G F#⁷ F⁷ B⁷ E⁷ E⁷ Am A⁷

Mi kerido mi amado
Mi kerido mi amado

MI KERIDO, MI AMADO

Mi kerido, mi amado
ku sa sve onde shao,
mi kerido, mi amado
kuo vete i andu nas.

MOJ VOLJENI, MOJA ŽELJE

Moj voljeni, moja želja
ko za gde si salda u,
moj voljeni, moja želja
da mi te je vidiš.

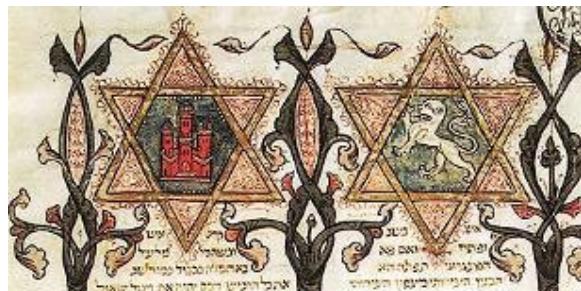
Moj voljeni, moja želja,
ti si more oco svih,
moj voljeni, moja želja
za točen venem kro cvet.

Slika 3. Note i tekst na ladinu pjesme „**Mi kerido, mi amado**“ i u prevodu na naš jezik

Nesumljivo je da je ova, među Jevrejima veoma popularna i često pjevana pjesma, sa pjevnom i romantičnom melodijom, mogla ostaviti traga na sredinu u kojoj su Jevreji iz Španije našli svoj novi dom, i da je vremenom mogla poslužiti anonimnom autoru za melodiju, među sarajlijama tako popularne pjesme...“Kad ja podoh na Bembašu”.

* * *

Autor teksta i izbor slika: Aron Albahari